Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0341

Teška politička situacija u Gvineji Bisau nakon državnog udara 26. studenoga

Rezolucija Europskog parlamenta od 18. prosinca 2025. o teškoj političkoj situaciji u Gvineji Bisau nakon državnog udara 26. studenoga (2025/3027(RSP))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članak 150. stavak 5. i članak 136. stavak 4. Poslovnika,

A. budući da su opći izbori u Gvineji Bisau održani 23. studenoga 2025.; budući da je glavnoj oporbenoj stranci PAIGC-u bilo zabranjeno kandidiranje na njima;

B. budući da je 26. studenoga 2025. vojna skupina pod vodstvom generala Horte N'Tama silom preuzela vlast i nezakonito suspendirala izborni proces dan uoči službene objave izbornih rezultata; budući da su veze između vođe državnog udara i aktualnog predsjednika Embalóa izazvale ozbiljne optužbe da je državni udar organiziran kako bi se spriječio izborni poraz;

C. budući da su prosvjednici pozvali vlasti da objave rezultate izbora; budući da je vojna hunta nametnula ozbiljnu represiju građanskih sloboda i da su prijavljena kršenja ljudskih prava prosvjednika i novinara, pri čemu je najmanje 18 osoba proizvoljno pritvoreno, među kojima su vladini službenici, suci i vođe političke oporbe;

D. budući da su vođe političke oporbe uhićeni na dan državnog udara i otada ih se drži u izolaciji, bez pristupa pravnoj obrani;

E. budući da je predsjednički kandidat Fernando Dias da Costa potražio utočište u nigerijskom veleposlanstvu; budući da je predsjedniku Embalóu dopušteno da napusti zemlju;

F. budući da je sudjelovanje Gvineje Bisau u Afričkoj uniji, Zajednici država portugalskoga govornog područja i Gospodarskoj zajednici zapadnoafričkih država suspendirano dok se ponovno ne uspostavi

ustavni poredak;

1. nedvosmisleno osuđuje vojno preuzimanje vlasti 26. studenoga 2025. i prekid izbornog postupka; odbacuje neustavnu promjenu vlade i poziva na hitnu ponovnu uspostavu ustavnog poretka i nastavak izbornog postupka u Gvineji Bisau;

2. oštro osuđuje nerazmjernu uporabu sile od strane sigurnosnih snaga protiv stanovništva; poziva sve strane da se suzdrže od nasilja; poziva na neovisnu istragu kršenja ljudskih prava i na to da se osobe odgovorne za državni udar i kršenja ljudskih prava privedu pravdi;

3. zahtijeva trenutačno i bezuvjetno puštanje na slobodu vođa političke oporbe Domingosa Simõesa Pereire, Octávija Lopesa, Marciana Indija, Roberta Mbesbe i svih drugih koji su proizvoljno pritvoreni;

4. osuđuje nasilnu represiju koju hunta provodi nad aktivistima, novinarima, borcima za ljudska prava i civilnim društvom; poziva na ukidanje svih ograničenja za neovisne medije i okončanje svih oblika progona civilnog društva;

5. poziva izborno povjerenstvo Gvineje Bisau da objavi provjerene izborne rezultate bez vojnog ili političkog uplitanja;

6. poziva na uključiv politički dijalog među svim ključnim dionicima, uz potporu regionalnih aktera, kako bi se provele strukturne reforme za jačanje demokracije i vladavine prava;

7. potiče EU da odmah preispita svoje sporazume i financiranje, osigura da se fondovima za suradnju ne jačaju hunta i druge autoritarne strukture te da prednost da potpori demokratskom civilnom društvu;

8. poziva Vijeće da razmotri nametanje mjera ograničavanja onima koji su odgovorni za državni udar i za raširena kršenja ljudskih prava;

9. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vlastima Gvineje Bisau, afričkim regionalnim organizacijama, Zajednici država portugalskoga govornog područja i Ujedinjenim narodima.